

izložba
prof ing arh alfreda albinija
u
muzeju grada zagreba
27. 4 – 31. 5. 1966

U želji da javnosti približi aktuelne urbanističke i konzervatorske probleme grada, Muzej grada Zagreba je to nastojanje započeo izložbom urbanističkih studija prof. ing. arh. A. Albinija, usko vezanih uz zaštićeno područje gradskog centra.

U svom urbanističkom razlaganju prof. Albinij iznosi prijedlog za urbanističko i prometno rješenje gradskog centra probijanjem prometne arterije sjeverno od Ilice uz samo podnožje Gornjeg grada, te predviđa proboj nove ulice od istočne strane Trga Maršala

prof inž arh alfred albini:

prijedlog za otvaranje prometnice sjeverno od ilice
pogled s trga republike prema zapadu

Muzej nastoji obogatiti svoju izložbenu djelatnost jednom novom formom koja bi interesirala širi krug publike i polemikom naznačila aktuelna pitanja razvitka Zagreba, te posljedica koje razvitak donosi starijem dijelu grada.

Ova je izložba postavljena u tri stalne izložbene prostorije muzeja, koje su vrlo prikladne baš za ovakva studijska izlaganja.

Pod zajedničkim naslovom »Zagrebačke varijante« prof. Albinij je izložio svoje urbanističke studije užeg zagrebačkog gradskog centra, nekoliko arhitektonskih snimaka objekata B. Felbingera, projekt Muzičke akademije na Griču, te crteže i grafike zagrebačkih veduta.

Tita do Mesničke ulice, rješivši prostorno sve glavne čvorove ovog poteza. Iako u mnogim prostornim i arhitektonskim odnosima upitna, ova nam studija otkriva jedan novi način pristupa tom već starom problemu, pa je u tome i njena najveća vrijednost. Ona također pokreće mnoga pitanja o jednoj studioznijoj i opširnijoj analizi zagrebačkog centra.

Arhitektonske snimke nekih gornjogradskih objekata Bartola Felbingera govore o pristupu i odnosu prof. Albinija prema vrijednim stvaranjima naše arhitektonske prošlosti za koje danas još ne postoji dovoljno stvarnog i djelotvornog stvaralačkog osjećaja.

Projekt Muzičke akademije na Griču također jasno pokazuje određeni stav i odnos

arhitekta prema naslijeđenoj arhitekturi i urbanizmu Gornjeg grada, pa on nenametljivo upotpunjuje osnovnu intenciju izložbe.

U crtežima i grafikama prof. Albini otkriva, iako ne uvijek strogo arhitektonskom analizom, jednu novu vizuru prostornih vrijednosti Zagreba. U njima ne nalazimo toliko arhitekta analitičara, koliko konstruktora koji crtežom otkriva nove prostorne vrijednosti.

Ova izložba Muzeja grada Zagreba zamišljena je kao prva u nizu izložaba na temu urbanističkih i konzervatorskih problema Zagreba.

tomislav premerl

**prosvjetno-pedagoški lik
marije fabković**

izložba

u

hrvatskom školskom muzeju

Povodom 50-godišnjice smrti, a u čast Dana žena, Hrvatski školski muzej otvorio je 4. ožujka o. g. izložbu pod naslovom »Prosvjetno-pedagoški lik Marije Fabković«. Ova istaknuta prosvjetna i pedagoška radnica slabo je poznata i u užim krugovima naših prosvjetnih radnika, iako je odigrala značajnu ulogu u razvoju pedagoške misli 19. stoljeća i u razvoju odgoja i obrazovanja mladih generacija u Hrvatskoj.

Iako rođena u Češkoj, gdje je stekla izrazito demokratska, patriotska i slavenska osjećanja te humane pedagoške poglede, Marija Fabković je Hrvatsku smatrala svojom drugom domovinom, kojoj je posvetila sve svoje umne i fizičke sposobnosti. Njezin rad kao prosvjetnog radnika — učiteljice i nastavnice bio je vezan za Viroviticu, Karlovac i Zagreb. Već zarana se je istakla u pokretu naprednih uči-

telja i bila je jedina žena među osnivačima Hrvatsko pedagoško-književnog zbora, prva žena koja je pokrenula »žensko pitanje« i predložila za ono vrijeme naprednu reformu ženskog obrazovanja.

Kao prva žena u Austriji osposobila se za nastavnicu građanske škole iz matematike, biologije, francuskog i gramatike. U toku svog nastavničkog rada zalagala se je za narodnu i slobodnu školu, za odgoj i obrazovanje slobodna i humana čovjeka. Svoje pedagoške misli iznosila je u brojnim člancima i raspravama objavljenim u našim i češkim časopisima. Bavila se je također i lijepom književnošću i surađivala u literarnim časopisima, posvećujući posebnu pažnju motivima iz narodnog života, kao i prevodenju sa češkog i francuskog, te sa hrvatskog na češki itd.

Čitav život Marije Fabković bio je ispunjen svestranim i plodnim radom (jedno vrijeme bila je naš prvi novinar — saborski izvjestitelj), koji joj je uz prijatelje dao još i više brojne neprijatelje. Osobito je trpjela od progona crkvene reakcije i klera, te je bila zapostavljena i progonjena u službi i prije reda umirovljena s malom mjesečnom mirovinom.

Lik Marije Fabković svojim pozitivnim značajkama, čvrstim karakterom, nepokolebljivošću, demokratskim i slavenskim duhom, izražen kroz njezin dugogodišnji neumorni i požrtvovni rad na odgoju i obrazovanju mladih naraštaja može biti primjer i uzor i u naše današnje doba. Marija Fabković jedna od niza ličnosti iz redova prosvjetnih radnika, koji su se istakli svojim prosvjetnim i pedagoškim radom i koja kao takva zaslužuje našu punu pažnju. Ova izložba Hrvatskog školskog muzeja može biti ujedno i poticaj, da se u budućnosti prikažu i drugi prosvjetni i pedagoški radnici, koji su svojim progresivnim koncepcijama i djelovanjem, doprinijeli razvoju napredne pedagoške misli u Hrvatskoj.

branko pleše